

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a final draft of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Koskensyrjä, H., Lähde, A. & Eloranta, S. 2022. Osuuskuntayrittäjien kokemuksia sote-alalla – parhaita käytäntöjä osuuskuntaa perustaville. Talk-verkkolehti, Yrittäjyys / Entrepreneurship 1.6.2022.

Link to the original publication: <https://talk.turkuamk.fi/yrittajyys/osuuskuntayrittajien-kokemuksia-sote-alalla-parhaita-kaytantoja-osuuskuntaa-perustaville/>

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Osuuskuntayrittäjien kokemuksia sote-alalla – parhaita käytäntöjä osuuskuntaa perustaville

01.06.2022

Kirjoittajat

Hanna Koskensyrjä YAMK-opiskelija, erityissosiaalihojaus, Turun ammattikorkeakoulu

Anssi Lähde lehtori, VTL, Turun ammattikorkeakoulu

Sini Eloranta TtT, dosentti, yliopettaja, Turun ammattikorkeakoulu

Kuinka tuottaa ikääntyvän väestön hyvinvointi-, sosiaali- ja terveystalvet vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti? Miten laadukkaat talvet voidaan taata myös haja-asutusalueiden asukkaille? Näitä kysymyksiä pohditaan kiivaasti uusilla hyvinvointialueilla, joiden tulisi organisoida sosiaali- ja terveystalvet uudella tavalla.

Osuuskunnat ratkaisuksi haja-asutusalueiden sote-palveluiden tuottamiseen

Valtakunnallisessa KEMUSOTE-hankkeessa on kaavailtu osuuskuntia ratkaisuksi haja-asutusalueiden sote-palvelujen tuottamiseen. Hankkeessa luotavassa toimintamallissa hyvinvointi- ja sote-alan ammattilaiset muodostavat Turun saaristoon osuuskuntia, joissa tuotettaisiin alueella tarvittavia palveluita. (KEMUSOTE 2020.)

Sote-palveluiden ohella osuuskunnat tarjoaisivat muitakin hyvinvointipalveluja, kuten siivous- ja ruokapalveluja. Talvet tuotettaisiin verkostomaisesti ilman raskasta hallintoa. Osuuskunnissa voisi työskennellä joustavasti oman elämäntilanteen mukaan. (Eloranta ym. 2021a, 10–11.)

Joustava tapa työskennellä omia arvojaan vastaavalla tavalla

Osuuskunta soveltuu yritysmuotona sote-alan palveluntuottamiseen erityisesti eettisen arvopohjansa vuoksi. Pääasiallisena tavoitteena ei ole voiton maksimointi, vaan yhteiskunnallisen hyvän tuottaminen. Osuuskunnasta voi luoda omannäköisensä työyhteisön, jossa toimitaan jäseniä ja työntekijöitä kuunnellen.

Päätavoitteena ei ole voiton maksimointi, vaan yhteiskunnallisen hyvän tuottaminen

Osuuskuntaa perustaessa kannattaakin valita sen jäseniksi eli omistajiksi ihmisiä, joilla on samantyyppinen eettinen arvopohja. Myös yrittäjähenkisyys ja avoimuus ovat osuuskunnan jäsenelle suotavia piirteitä.

Mitä kannattaa huomioida sote-alan osuuskuntaa perustaessa?

Osuuskunnan perustaminen vaatii runsaasti työtä sekä uusien tietojen ja taitojen omaksumista. Osuuskuntaa perustettaessa kannattaa hyödyntää Uusyrityskeskusten, Osuustoimintakeskus Pellervon ja Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskusten maksuttomia palveluja. Juristia kannattaa käyttää sopimusten ja perustamisasiakirjojen laadinnassa sekä varmistaa, että kaikki tarvittavat luvat ja ilmoitukset ovat kunnossa. Myös esimerkiksi kirjanpidon ja markkinoinnin ulkoistaminen voi olla järkevää.

Osuuskuntaa perustaessa kannattaa hyödyntää yritysneuvontapalvelujen ja juristin apua

Hyvinvoivat työntekijät ovat osuuskunnan tärkein voimavara

Työntekijät ovat sote-alan osuuskunnan tärkein voimavara, joten työhyvinvointiin kannattaa panostaa. Haastateltujen yrittäjien mukaan osuuskuntien vetovoimatekijöitä työntekijöille olivat muun muassa:

- joustavat työajat ja kiireettömyys
- vaihtelevat työtehtävät
- työntekijöiden kuunteleminen
- mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön ja
- kilpailukykyinen palkka.

Rekrytoinnissa kannattaa korostaa osuuskuntien yhteisöllisyyttä ja matalaa organisaatiota

Rekrytoinnissa kannattaakin korostaa osuuskunnan etuja, kuten yhteisöllisyyttä ja matalaa organisaatiota, suhteessa julkiseen sektoriin ja suuriin yrityksiin.

Yhteisiä keskustelufoorumeita kaivataan osuuskuntien ja julkisen sektorin välille

Sote-alan osuuskunnille julkinen sektori on tärkeä asiakas ja yhteistyökumppani. Sen kanssa toivotaan yhteisiä keskustelufoorumeita ja tiiviimpää yhteistyötä, jotta asiakkaille voidaan kehittää yhdessä entistäkin vaikuttavampia palveluja. Sote-uudistuksessa on tärkeää varmistaa, että osuuskunnat eivät jää kilpailutuksissa suurten toimijoiden jalkoihin.

Vaikuttavia palveluita halutaan kehittää yhteistyössä julkisen sektorin kanssa

Mahdollisuutta tuottaa palveluita palvelusetelillä ja myös henkilökohtaisen budjetoinnin avulla tulisi kehittää. Osuuskuntien tunnettuutta tulisi parantaa asiakkaiden, työntekijöiden ja päättäjien keskuudessa. Osuuskuntia tukemalla voidaan tukea laadukkaiden sote-palveluiden tarjoaminen haja-asutusalueilla ja samalla vahvistaa alueiden elinvoimaisuutta.

KEMUSOTE-hankkeen (2020-2023) tavoitteena on edistää sote-alan kevytyrittäjien ja yhteiskunnallisten yritysten toimintaedellytyksiä, muutosvalmiutta ja työhyvinvointia.

Hankkeessa toimii Turun AMK:n lisäksi viisi muuta ammattikorkeakoulua ja hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto. Hankkeessa on tuotettu runsaasti hyödyllistä materiaalia, johon jokaisen sote-alan palveluntuotannosta kiinnostuneen kannattaa tutustua. (KEMUSOTE 2020.)

Osana KEMUSOTE-hanketta tehtiin YAMK-opinnäytetyö, jossa kartoitettiin hyviä käytäntöjä sote-alalla toimivissa osuuskunnissa. Opinnäytetyössä sovellettiin benchmarkingia ja kerättiin tietoa osuuskunnan perustamisesta ja toiminnasta sote-alan osuuskunnissa työskenteleviä yrittäjiä haastatteleamalla. Opinnäytetyön tuotoksena syntyi myös podcast-jakso aiheeseen liittyen.

Kuuntele podcastin jakso täältä:

<https://soundcloud.com/jamkliiketoiminta/osuuskuntayrittajien-kokemuksia-sote-alalla>.

Lue aiheesta tehty opinnäytetyö kokonaisuudessaan: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202205169455>

Tutustu KEMUSOTE-hankkeeseen: <https://www.jamk.fi/fi/projekti/kemusote>

Lähteet:

Eloranta, S., Mört, S., Luomala, A., Lähde, A., Ahonen, J., Turtiainen, E. & Katajamäki, P. 2021. Osuuskunnat hyvinvointi-, sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottajina Turun saaristossa – Taustaselvitys Kemusote-hankkeessa. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 28.1.2022. Saatavilla <https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522167996.pdf>

KEMUSOTE. 2020. KEMUSOTE – Kevytyrittäjäyys ja muutoskyvykkyys sote-alan toimintaedellytysten sekä työhyvinvoinnin edistäjänä. Hankehakemus Sosiaali- ja terveysministeriölle.